

Broj 91. Srpnja, 2011.

GLASNIK

KOTORVAROŠKOG KRAJA

Molitva Sv. Tereze

Neka danas vlada unutarnji mir. Vjeruj Bogu, da si točno tamo, gdje moraš biti. Ne zaboravi beskonačne mogućnosti koje stvara vjera. Neka ti služe darovi, koji su ti bili dani i neka se širi ljubav, koja ti je bila darovana. Budi zadovoljan kad znaš da si Božje dijete. Neka se ta svijest ustali u kostima i neka oslobodi dušu za pjevanje, ples, zahvalu i ljubav. Tu su za svakoga od nas.

Horacije:

Carpe diem quam minimum credula postero

... Što možeš učiniti danas, ne ostavljaj za sutra ..., odnosno

... dok možeš, čini dobro, jer sutra može biti prekasno ...

Izdavač:

Župni ured Rodenja B. D. M.

78220 Kotor Varoš

Tel./fax: 051 785 050

E-mail: mladi-kotorvaros@blic.net

www.kotorvaroskadolina.com

Redakcija: Viktorija Barišić, fra Anto Šimunović, fra Petar Karajica, fra Marko Bandalo, fra Zoran Mandić, fra Stipo Karajica, fra Vinko Jelušić, fra Stipo Marčinković

Glavni urednik: Fra Anto Šimunović

Tehnička obrada: Viktorija Barišić

Lektorica: Luca Koroman

Tiraž: 700 primjeraka

Tiska: "Art print" Banja Luka

Časopis izlazi dvomjesečno

Primjerak besplatan

Sveti Leopold - Bogdan Mandić

Njegova dobrostojeća obitelj nije uspjela sačuvati blagostanje. Druge će u sličnim prilikama znati tješiti iz vlastitog iskustva. Tako je jednog osiromašenog očajnika ovako tješio u ispovjedaonici: "Razumijem vaš žalosni položaj, jer i moja je obitelj nekoć bila bogata. No izgubila je sve svoje imanje i dobra, te zapala u bijedu. I vi ste slično iskusili pa stoga razumijem vašu žalost.

Živeći u Herceg-Novom među pravoslavicima Bogdan je veoma rano upoznao i iskusio žalosnu činjenicu rastavljenosti kršćanske braće. Zato je još kao dječak govorio: "Dobro, ja ću se posvetiti spasenju tolikih siromašnih i nesretnih ljudi. Postat ću njihov misionar".

Promatrajući nesebično djelovanje kapucina u svom rodnom gradu koje su cijenili i pravoslavci, Bogdan je mislio, da će svoj misionarski naum najbolje ostvariti ako stupi u njihov red. Roditelji su se složili s njegovim izborom zvanja, premda im je rastanak s njime bio veoma težak. U dobi od 16 godina polazi na nauke u sjemenište u Udinama u sjevernoj Italiji. Na dan 20. rujna 1890., kardinal Domenico Agostini ga je zaredio za svećenika. Nakon kratkog boravka u Zadru, Kopru i na Rijeci, po volji svojih poglavara bio je konačno određen za Padovu. Shvatio je na koji će način vršiti svoj ekumenski apostolat te uskliknuo: "Odsada pa ubuduće svaka duša koja bude tražila moju službu bit će moj Istok".

Kao dugogodišnji neumorni ispovjednik on će sve svoje molitve, žrtve, napore prinositi na veliku nakanu: "Da svi budu jedno!" Stalno je molio Boga da se pravoslavni i katolici ne sukobljavaju, već da se sve bolje slažu. Početkom Prvog svjetskom rata nije htio primiti talijansko

državljanstvo pa je kao stranac iz neprijateljske države morao u koncentracijski logor. Obrazložio je to riječima: "Krv nije voda!" Imao je izvanrednu sposobnost razumijevanja onih koji su mu se povjeravali i sposobnost pomažanja u zamršenim situacijama. Prije smrti o. Leopold je prerekao, da će kapucinski samostan u Padovi biti razrušen bombama. Ipak, kod te strašne ratne katastrofe njegova ispovjedaonica osta pošteđena da bude trajan znak njegova pomiriteljskoga apostolata.

Brojni hodočasnici, koji sa svih strana dolaze na njegov grob dotiču se s poštovanjem i njegove drage ispovjedaonice u kojoj je zaslužio nebo, u kojoj je vršio svoje ekumensko poslanje. Kad je otac Leopold 30. srpnja 1942. umro u Padovi, njegov pogreb bio je već njegova proslava na zemlji, predigra onoga što će se dogoditi kasnije kad bude svečano proglašen blaženim i svetim. Leopolda iz Herceg-Novog proglasio je papa Ivan Pavao II, svetim 16. listopada 1983. Spomendan mu je 12. svibnja.

U našoj župi, filijalna crkva u Zabrđu posvećena je svetom Leopoldu. Tako smo se mi trodnevnicom pripravljali za proslavu njegova blagdana.

Na sami blagdan, svečano misno slavlje predvodio je župnik iz Podmilačja, naš fra Zoran Mandić. Lijepo je istaknuo svečevu ljubav prema rodnoj grudi i zaštitu onih koji se za nju bore. Također je spomenuo događaj iz drugoga svjetskoga rata kada je nakon bombardiranja Padove i kapucinskog samostana jedino svečeva sobica ostala netaknuta. Isto tako, kada su 1998. vrata na crkvi svetoga Leopolda bila minirana i odbačena do oltara, njegov kip, izrađen od terakote (pečene gline) ostao je u potpunosti neoštećen.

Nakon misnoga slavlja svi vjernici su pozvani da ostanu uz koji zalogaj i osvježenje, što je većina i učinila. Zakusku i osvježenje pripomogli su svojim darom Marko Šimunović – Cvičko, Jozo Kljajić, Ivo Zeba – Rus i Ranko Topalović.

Hvala im.

Fra Anto Šimunović

Prijatelji iz Nizozemske

Više puta u ove dvije godine u našim medijima znali smo spomenuti kao darovatelje za naše siromašne župu sv. Josipa iz Zaandama, iz Nizozemske. Ta župa je župa partner našoj župi. Čak je jedna skupina naših mladih s Fra Perom bila u posjetu toj župi. Moj susret s njima bio je samo putem elektronske pošte.

Zato sam se ugodno iznenadila kada su mi javili da će u mjesecu svibnju Trees i Nic Hoogland, inače članovi pastoral-nog vijeća župe Zandam, na svome godišnjem odmoru obići i našu župu. Stigli su 7. svibnja, a otišli dalje 11. svibnja. Sa sobom su donijeli još jedan dar za naše najpotrebitije. Čak smo nekoliko

njih i obišli. Osjetila sam da uistinu imaju sućuti za osobe u nevolji. Čak su nekima koje su posjetili dali i svoj osobni dar. Ponekad nam se čini da oni koji imaju visoki životni standard mogu uraditi puno više nego što čine za pomoć siromašnima. Za ovu 2010/11. godinu, župljani Zandama organizirali su predbožićnu rasprodaju svega i svačega i prihod namijenili za siromašne naše župe. Na primjer, Nic Hoogland pravio je i prodavao kućice za ptice itd. I kad su kretali na svoj odmor Nic i Trees su rekli da će posjetiti našu župu pa su od anonimnih darovatelje donijeli dar od 1000 eura za siromašne. Mi smo im bili dobri domaćini. S nama su posjetili i Banjaluku te sudjelovali na misnom slavlju o blagdanu blaženoga Ivana Merza u banjalu-čkoj katedrali. Tu su se susreli s našim biskupom, msgr Franjom Komaricom koji im je toplo zahvalio na svemu dobrom koje čine za siromašne. Neka ih Gospodin blagoslovi i uzdrži da i dalje mogu drugima činiti dobro. Od srca im hvala.

Viki

Sastanak u Zagrebu

U okolici Zagreba nastanio se te živi i radi jedan broj Kotorvarošana. Oni su vrijedni, radini i poštovani i u poslu ali i u samome svome življenju. Također su vrijedni i aktivni članovi župa u kojima žive. Također, u župi Sesevetska Sopnica, djeluje i naš Kotorvarošanin fra Stipo Karajica.

U dogovoru s kotorvaroškim i sokoljskim župnikom upriličen je sastanak s jednim brojem naših Kotorvarošana koji je imao za cilj uspostavljanje bolje i efikasnije komunikacije s rodnim krajem, pomoć svećenicima u Kotor Varošu u pitanjima građevinskih radova, koordiniranje djelovanja registri-ranih udruga Kotorvarošana u i izvan Kotor Varoša te izrada Registra – adresara raseljenih Kotorvarošana. Predložen je i građevinski odbor koji bi bio pomoć svećenicima u Kotor Varošu u dovršenju obnove naših crkava i drugih objekata.

Predloženi su članovi građevinskog odbora: Marko Bilobrk, Andrija Kovač, Jozo Petrušić, Pero Kovačić Orin i Željko Šubara. Na sastanku u Zagrebu, koji je bio 31. svibnja 2011. u restoranu Sesevetska Dolina

sudjelovali su: Fra Anto Šimunović, fra Marko Bandalo, fra Stipo Karajica, fra Zoran Mandić, Stipo Marčinković Eso, Marijan Miškić, Marko Julardžija Kačarov, Marko Pranjić Markiza, Ivica Grgić – Grga, Andrija Kovač, Niko Kovačić Jozanov i Mile Kuzek. Dogovoreno je da sljedeći sastanak u proširenom sazivu imamo u Kotor Varošu. Sudionike sastanka ručkom je častio Stipo Marčinković Eso. Hvala svima za ovaj koristan sastanak.

Fra Anto Šimunović

Spasovo

Otkako znam za sebe, misa i proljetni blagoslov polja na Zabrdskom groblju bila je na svetkovinu Uzašašća Kristova, na Spasovo.

Sama svetkovina Spasova pada na četvrtak, četrdeset dana iz Uskrsa. Svetkovina je redovito u mjesecu svibnju, a vrlo rijetko u lipnju. To se dogodilo upravo ove godine. Već početkom tjedna počeli su pristizati žitelji sela Zabrdā i žurno čistiti svoje okućnice koje su obrasle visokom travom kojoj je pogodovalo poprilično kišno vrijeme.

Groblje je uredno pokošeno i očišćeno, put u pristojnome stanju a i sami put kroz Zabrdē bio je dobro «zategnut». Na groblju se okupio lijep broj vjernika. Zazvali smo

Božji blagoslov nad naša polja, usjeve, plodove ljudskog rada i nad cijeli naš kraj. Sama svetkovina Spasova nas podsjeća na cilj, ali samo dosizanje cilja ide preko zemlje, kroz mukotrpan rad i svakodnevno svjedočenje svoje vjere. Od zemlje nastali, u zemlju se vraćamo a u prilici zadobiti Nebo. Koja privilegija i dar. Taj dan, osim molitve za one čija su tijela pokopana na zabrdskom i rujevskom starom groblju molili smo i za preminule Peju Zeba r. Šimunović koja je iz Zabrdā i Oru Andrijević koja je iz Rujevice a koje su pokopane sutradan (3. lipnja 2011.) u Zagrebu.

Nakon mise članovi odbora su pripremili hranu i piće za sve nazočne, tako da su misari zastali u

lijepom ambijentu na samome groblju uz ugodne razgovore. Mnogima je ovo prilika za rijetka susretanja tijekom godine.

U isto vrijeme bila je misa i blagoslov i na starom rujevskom groblju gdje se okupilo 35 vjernika koji su također poslije mise zastali uz tjelesnu okrepu i ugodno druženje.

U poslijepodnevrim satima bio je i tradicionalni spasovski malonogometni turnir na igralištu osnovne škole u Zabrdū. Ove godine, nakon žestokog otpora Zabrdaca, više nego zasluženno pobijedila je ekipa Baštine i mi im čestitamo. Atmosfera je bila odlična, navijanje izvrsno, raspoloženje predívno. Dao Bog da se i u budućnosti što češće susrećemo u lijepom raspoloženju.

Fra Anto Šimunović

Svadba u Zabrdū

Ove, 2011. godine, u tjednu kada je Zabrdē posebno proslavilo Spasovo, to nije bilo jedino uzbuđenje za to, nekada najveće selo ne samo naše župe nego i cijeloga našega kotorvaroškoga kraja. Naime, nakon dugo godina, pripremala se u selu svadba. Ivan Šimunović, zvani Tljava i njegova zaručnica Kata Kavedžija odlučili su se vjenčati u kotorvaroškoj župnoj crkvi 4. lipnja 2011. a svadbenu slavlje održati u selu Zabrdū, odakle oboje i potječu. Na samoj misi i vjenčanju bio je nazočan veliki broj vjernika.

Svetu misu i slavlje sakramenta ženidbe predvodio je kotorvaroški župnik, brat mladoženjin, fra Anto Šimunović zajedno s kolegama kotorvaroškim svećenicima fra Petrom Karajicom, fra Zoranom Mandićem i fra Vinkom Jelušićem. Mladenci su od župnika na dar dobili križ na kojem su svoju prisegu potvrdili zakletvom kao i bočicu vina iz Kane Galilejske, a od svih drugim lijepe želje i molitve. Uz sve to najvažniji je Božji blagoslov.

Svadba je, kako većina kaže, dobro prošla, a da ne bude prevruće pod šatorom Gospod nas je osvježio kišom. Najuporniji su dočekali svitanje. Ovom prigodom mladenci Kata i Ivan Šimunović zahvaljuju svima koji su bili na svadbi, na darovima, a posebno onima koji su se potrudili da sve funkcionira kako treba. Kamo sreće da i ovakvih slavlja imamo češće u našem kraju.

Fra Marko Bandalo

Završen III ciklus glazbenih radionica u župi

Završni susret Caritasovog socijalno - edukativnog programa pod nazivom „Glazbene radionice“, održan je u ponedjeljak 13.6.2011. u prostorijama župne kuće u Kotor Varošu.

Kroz program od 12 radionica mladi su imali priliku unaprijediti svoja znanja i vještine iz oblasti „Nenasilne komunikacije i kreativne razrade konflikata“. Mnoge realne životne situacije su korištene kao primjeri kako bi novonaučene tehnike bile lakše usvojene i korištene u svakodnevici.

Posebnu zainteresiranost je privukla tema „Asertivnost* i tehnike asertivnog ponašanja“, kojoj su posvećena dva susreta.

Svaka radionica je osim interaktivnog tematskog dijela sadržavala barem jednu inovativnu i originalnu glazbenu vježbu kroz koju su se ispoljavali i razvijali kreativnost i suradnički odnos među sudionicima. Na završnom susretu polaznici su imali mogućnost

ispuniti evaluacijski upitnik te na taj način ocijeniti: uvjete rada, organizaciju i pojedinačne komponente programa ali i kvaliteta izvođenja samih radionica. Kao vrhunac susreta upriličena je podjela potvrda najrevnijim polaznicima o sudjelovanju u ovom socijalno edukativnom programu. Zainteresiranost za ovaj Caritasov program i

prijedlozi za nova druženja su dali poticaj za stvaranje novih ideja za buduće edukativne aktivnosti s mladima. Nadamo se da će neka od tih ideja uskoro zaživjeti

*pozitivan, jasan

*Voditelj programa:
Vlatko Malbašić*

Lucija najbolja

Početak srpnja u francuskom gradu Lyonu održalo se Svjetsko prvenstvo u savatu (disciplina assaut) za juniore i juniorke na kojem je Lucija (Matina) Karajica (SK Hrvatski Vuk, Veliko Trgovišće) uzela titulu svjetske prvakinje do 60 kg.

Lucija je u finalnom meču svladala odličnu Francuskinju Cassandru Fournier, dok je druga naša finalistkinja Kristina Sokolić (-56 kg) finalnu borbu izgubila od Francuskinje Tonie Leccese.

Ostalih troje hrvatskih natjecatelja Nikolina Jertec (-52 kg), Bruno Drvoderić (-60 kg) i Jurica Jantolek (-65 kg) ispali su u eliminacijskim borbama.

*Čestitamo i samo naprijed
Kotorvarošani!*

www.profightstore.com

Susret Karajica

Susret kao pojam i kao stvarnost jest važan i sadržajan u svakom vremenu, posebice onda kad su susreti rijetkost ili samo formalnost.

Obitelji Karajica nisu željele formalne susrete, te su pod motom „*Kao biseri rasuti po svijetu...*“ organizirali susret Karajica.

Oni su se uoči duhovskog blagdana 10–12. lipnja ove godine zajedno sa svojim obiteljima, rodbinom i prijateljima okupili u rodnom selu Baština i taj susret prigodnim programom proslavili.

Vremena i prilike učinili su svoje. Udaljili smo se na mnoge strane i zauzeli raznim poslovima. Među Karajicama ima onih što završile visoke škole, nositelja danas uglednih službi, kao i prosječno uređenih života. Za prvi, za mnoge povijesni susret - ne i zadnji, došlo se predahnuti na

izvoru. Vratiti korijenu, osnovi na koju smo svi otkani. Probuditi osjećaj radosti zbog susreta s onima koje volimo i ljubimo. Posebice su se tome veselili najmlađi. Starijima su proradile emocije do najvišeg stupnja. Kod nekih je šutnja govorila više od riječi!

Program susreta započeo je u 11.00 sati misom i molitvom za pokojne na mjesnom groblju Baština, koju je s tematskom propovjedi predslavio fra Stipo Karajica, uz suslavlje fra Petra Karajice i drugih okupljenih prezimenjaka, rodbine, vjernika i prijatelja. Nakon mise s. Stjepanka Karajica je održala prigodno meditativno-duhovno promišljanje na temu „*Blaženstva – Govor na gori...*“ i tako nas svratila do zdenca Biblije koja nas u svemu određuje i nadahnjuje. Kratko i lijepo za pamćenje.

Fra Pero nas je najkraćim putem p(r)oveo „*Hodom kroz povijest Karajica*“.

Program susreta je nastavljen na rodnom ognjištu Karajica, nekadašnjih stalnih domova, danas samo povremenih svratišta, uz zajednički objed i glazbeno druženje. Posjet, obilazak rodničkih ognjišta i evociranje uspomena iz najranije mladosti bili su razlogom više za sjetniji rastanak u nedjeljno jutro svetkovine Duhova.

Noseći sjećanja od prije devetnaest godina kada su na isti dan prisilno napustili svoja ognjišta. Mnogih od tada više nema živih među nama, ali ostaje zavjet čuvati i voljeti svoje - barem u srcu. Hvala svima na dolasku i potpori susreta, radujući se nekom novom druženju.

fra Stipo Karajica

Kotorvaroško kulturno ljeto

U Kotor Varošu je 29.06.2011. godine otvoreno "Kotorvaroško kulturno ljeto" koje je i ove godine organizirao Centar za kulturu i informiranje.

U okviru te manifestacije na gradskom kupalištu Bjeline održana je gastro prezentacija gdje su sudionici predstavili tradicionalna domaća jela. Cilj ove manifestacije je promocija ugostiteljske, turističke i sportske ponude naše općine, kako građanima Kotor Varoša, tako i šire.

Ove smo godine očekivali veći broj sudionika i veću konkurenciju, nažalost odazvao ih se mali broj. Kako smo prošle godine osvojili prvo mjesto za najljepše uređeni štand ove godine nismo ni očekivali da bismo mogli osvojiti neku od nagrada ali željeli smo sudjelovati i pokazati da i mi njegujemo, poštujemo i volimo svoju tradiciju. Za to su se najviše pobrinuli fra Anto i Fra Marko koji su zajedno sa Ljubicom Marković i Anom Pezerović obukli tradicionalnu hrvatsku nošnju. Pored prekrasnih starih ručnih radova koje je većina donijele na štand, naše žene Branka i Mira Juričević, Slavica Stipić, Mara Marić, Štefica Kovač, Miladinka Marković, Janja Barišić, Manda Kavedžija, Mandi-

ca Mandušić, Ljubica Marković, Ana Pezerović i Anđa Tomić pripremile su razna slana i slatka jela.

Terezija Piličić je i ove godine dala da se izlože stari predmeti koje godinama čuva, te narodnu nošnju i druge ručne radove. Nismo pristrani kad kažemo da je naš štand također bio prelijep a da je sve s ukusom i ljubavlju pripremano pokazali su građani koji su degustirali našu hranu i koja je nestala za tili čas.

Nagradu i priznanje za najrazno-

vrsniju gastro ponudu dobio je štand restorana "Ruski car" iz Kotor Varoša, a svim sudionicima gastro prezentacije uručene su nagrade i zahvalnice. Našu nagradu u iznosu od 100 KM i ove godine donirali smo u Kruh svetog Ante.

Organizatorima najljepše zahvaljujemo na pozivu, a do sljedeće prezentacije potrudit ćemo se sudjelovati s još raznovrsnijom i boljom gastro i etno ponudom i u većem broju.

Viki

POETSKI KUTAK

Bilice

Bilice moje, kućo moja prava, u tebi sam život upoznala.
 Za tobom mi duša plače, al kolijevko moja za tobom mi srce skače.
 Bilice moje, selo moje malo blago onom tko je tebe znao.
 A, molim te ne zaboravi ni ti mene ma gdje bili žive su i uspomene.
 Bilce moje dok mi duša pati ja se tebi u mislima vratim.
 Svi sveci i patroni naši pobrinite se za sve poginule u Kotor-Varošu.
 A i tebi bašnja rodna grudo moja posvećujem barem ovih par slova.
 I kad meni ovaj život prođe ti ćeš čekat da ti netko dođe.
 Ej čaršijo stara čuvaj fratre naše jer oni su korijen katoličke bašće.
 Bilice moje u srcu te nosim i dok živim s tim ću da se ponosim.

Sladana Bandalo

Ilija u Jakotini

Jakoćani, tradicionalno se okupljaju u Jakotini za vikend bliži blagdanu sv. Ilije proroka. Ove godine bilo je to u subotu, 23. srpnja 2011.

Unatoč jako nezgodnom i oštećenom lokalnom putu, u Jakotini se sabralo oko 150 jakoćana. Na sami dan, subotu, svetu Misu u 11.00 sati predvodio je fra Stipo Karajica, trenutno župni vikar u župi Marije Anđeoske u Sesevskoj Sopnici, uz koncelebraciju sokoljskog župnika fra Marka Bandala.

U svojoj propovijedi fra Stipo je naglasio tri stvari koje su u današnjem vremenu vrlo bitne za Jakoćane, Kotorvarošane i sve protjerane Hrvate katolike iz Bosne. To su: zavičaj, vjera i obitelj. Po njima se naši ljudi u tuđini prepoznaju. Također, pozvao je sve da budu proroci, kao što je sv. Ilija bio u svoje vrijeme. Prorok koji se borio za očuvanje svoga

naroda i svoga kraja. Poslije sv. Mise slijedio je ručak za sve prisutne i iščekivanje ljepšeg vremena kako bi se mogao odigrati tradicionalni turnir u malom nogometu. Ove godine sv. Ilija je poslao jaku kišu i omeo sportske aktivnosti, ali smo mu uprkos tome bili zahvalni, jer je ova kiša bila Božji blagoslov za suhu zemlju. Nadamo se da će dogodne biti više sreće i više Jakoćana u Jakotini.

Fra Marko Bandala,
župnik sokoljski

Proslava blagdana sv. Ilije proroka u Plitskoj

Sv. Ilija prorok pojavio se u 9. st. Prije Krista u Izraelu – sjeverno kraljevstvo, u vrijeme vladanja kralja Ahaza i njegove bezbožne žene Izabele. Kralj Ahaz popustio je svojoj ženi Izabeli i umjesto vjere u jedinoga i pravoga Boga uveo kult poganskoga boga Baala. Tako je vjera u pravoga Boga bila u opasnosti, a svi bogobožni ljudi bili su u kraljevoj nemilosti.

Ilija se hrabro suprotstavio kralju prozvavši ga zbog nevjere i ugnjetavanja nedužnih. Zbog toga je i proglašen zaštitnikom Bosne, jer

bližu blagdanu obilježavaju svoga zaštitnika sv. Misom u 11.00 sati. Tako je bilo i ove godine. Međutim u samoj proslavi ove godine imali smo i novost. Naime, ove godine zamijenjen je stari, vremenom načeti križ koji se nalazio u sredini sela novim, vrlo lijepo uređenim križem. Stari križ je konzerviran i postavljen u crkvi u groblju.

U nedjelju, 24. srpnja 2011., vlč. Anto Ivić, čiji roditelji potječu iz Plitske, blagoslovio je obnovljeni križ. Od obnovljenoga križa do križa u groblju, koji je i spomen palim plićanima u zadnjemu ratu, povorka je došla moleći Put Križa. To je i najznakovitiji put našega hrvatskoga naroda u ovoj ponosnoj ali napaćenoj zemlji. Na groblju smo slavili sv. Misu koju je predvodio upravitelj župe fra Anto Šimunović. Tijekom propovijedi počela je jaka kiša koja

je uistinu potrajala i natapala žednu zemlju i usjeve. Okupljeni narod strpljivo ju je podnosio. Nakon sv. Mise većina okupljenih ostala je na ručku koji su pripremili vrijedni Plićani.

Ni kiša, ni ruševine vlastitih domova nisu pomutili radost okupljanja i ponovnog viđenja mnogih nazočnih. Prigodno zagrijavanje hranom i pićem, kao i harmonika u Giranovim rukama upotpunili su veselje. Nadam se da će slijedeći susreti biti još brojniji i da će se još po koji krov zacrveniti, ali i da će napokon doći do popravka infrastrukture, posebno elektro mreže koja, nažalost, još uvijek u Plitskoj i 16 godina nakon rata nije obnovljena.

Dana obećanja nadamo se da neće biti «obećanje ludom radovanje».

Fra Anto Šimunović

upravu tu su vrijednosti koje je on branio toliko puta bivale ugnjetavane kroz cijelu njezinu povijest pa sve do danas. Tako u Bosni skoro da nema župe u kojoj svetom Iliji nije posvećena barem jedna kapelica.

Tako je i sa našim, kotorvaroškim krajem. U župi Sokoline, područna crkva u Jakotini posvećena ke sv. Iliji. U Kotorvaroškoj župi grobljanska kapelica u Duračevcima također je posvećena sv. Iliji. U župi Vrbanjcima, u mjestu Plitska, područna crkva u groblju posvećena je ovome velikom proroku.

Plićani svake godine u nedjelju

Župa Kotor Varoš

Župa Sokoline

Statistički tabelarni pregled
Postolja bio bi:

GOD.	DOMAĆ.	VJERNICI
1863.	8	72
1877	11	96
1880.	-	85
1883.	-	107
1885.	-	105
1891.	-	74
1899.	-	67
1935.	-	110
1960.	-	116
1979.	11	56
1986.	8	-

SREDNJE BRDO

Kao zasebno katoličko selo javlja se 1883. Godine 1924. u njemu su živjela katolička domaćinstva Čorić, Jurinović i Zeba, a 1979. godine Čorić (3) i Zeba (5). Trenutno u ovom selu obitavaju katolička domaćinstva Čorić (3) i Zeba (4).

Statistički tabelarni pregled
Srednjeg Brda:

GOD.	DOMAĆ.	VJERNICI
1883.	-	8
1885.	-	9
1935.	-	31
1960	-	56
1979.	8	62
1986.	7	-

VIŠEVICE

Apostolski vikar biskup fra Matija Delivić bilježi da 1737. godine u Viševicama ima 6 katoličkih domaćinstava i 74

1322

vjernika. Njegov nasljednik u službi fra Pavao Dragičević izvješćuje Rim 1744. godine da je u Viševicama slijedeće stanje:

DOMAĆINSTVA	VJERNICI
Kovačić Nikola	12
Barić Mato	13
Barić Filip	5
Barić Grgo	3
Barić Grgur	8
	41

U popisu biskupa fra Marijana Bogdanovića iz godine 1768. nema domaćinstva Kovač, nego samo Barić Blaža, Grge, Luke, Marka i Mate s ukupno 68 članova. Stotinjak godina kasnije, prema popisu župnika fra Marijana Markovića iz 1871. godine u Viševicama su obitavala katolička domaćinstva:

DOMAĆINSTVA

BARIĆA Ante, Frane, Luke,
Matije i Mije

BRKIĆ Ive

GRGIĆ Nike

VIDOVIĆA Petra

JULARDŽIJA Frane

MAJSTOROVIĆ Ive i Pere

MARKOVIĆ Mate

PILIĆ Grge

Župnik fra Branko Škarica bilježi da 1924. u Viševicama žive katolička domaćinstva Barić, Bilanović, Grgić, Ilić-Kurjanić, Jakovljević, Majstorović, Marković, Nikić i Pilić. Danas u ovom selu obitavaju katolička domaćinstva:

So. Mihovil -29.09.

DOMAĆINSTVA	VJERNICI
BARIĆ	13
DRAGULJIĆ	2
ILIĆIĆ	3
JAKOVLJEVIĆ	6
MAJSTOROVIĆ	5
MARKOVIĆ	20
NIKIĆ	2
PILIĆ	1

S. Kovačić, Katolici u kotorvaroškom kraju, Svjetlo riječi, Sarajevo, 1989., str. 130.-132.

Razgovor sa prijateljima iz Zaandama

U našoj župi u svibnju boravio je bračni par Trees i Nic Hoogland iz Zaandama naše prijateljske župe iz Nizozemske. To je župa koja godinama pomaže našim vjernicima. Dok su boravili u župi zamolili smo ih za jedan razgovor.

Već treći put dolazite u naš kraj, kakvi su vaši dojmovi o našem kraju, našim župljanima, uočavate li promjene?

Da, ovo nam je treći dolazak. Prvi naš susret s ovim krajem bio je 1998. godine u sklopu delegacije koja je obilazila ovu regiju jer smo tada obilazili i Sanski Most, Prijedor, Kotor Varoš i druga okolna mjesta. Te godine u Zabrdju smo su susreli s fra Mijom Rajićem tadašnjim župnikom. Primijetili smo da su ljudi bili jako žalosni, sami, utučeni, obitelji se rasule po cijelom svijetu. Jednom riječju sve je izgledalo žalosno. Drugi susret se dogodilo 2004. godine i primijetili smo da ide na bolje. Danas se, vidi razlika i to velika. Vidjeli smo i doživjeli ljude kako se mole, kako su zajedno, kako su raspoloženi i to nas raduje kad vidimo da ste kao zajednica složni.

Možete li usporediti našu i vaše župe?

Mi imamo problem, a to je što nemamo svećenika. Župno pastoralno vijeće se često sastaje i druži i nastojimo se tako i dalje održati kao zajednica. Naš župnik sada ide u mirovinu. U našoj zajednici ako bi se tako moglo reći ima oko 2500 ljudi, stariji ljudi posjećuju crkvu dok mlađi slabo. Mlađi žele biti samo zapisani u crkvi da su kršteni samo da bi se mogli kasnije sahraniti.

Obišli ste nekoliko župljana koje vaša zajednica već godinama pomaže. Sami ste se mogli uvjeriti na licu mjesta da im je potrebna pomoć. Što kažete na to?

Sa fra Antom smo posjetili dosta ljudi na terenu, upoznali neke obitelji. Posebno smo željeli vidjeti stare i usamljene kao i ljude u potrebi. Žalosti nas kad vidimo da ima ljudi koje smo obišli da žive u lošim uvjetima. Ima jedna naša kršćanska izreka «Onaj koji čini po tom se može prepoznati kakav je kršćanin-vjernik».

Kako vi dogovarate u vašoj zajednici konkretnu pomoć za naše vjernike i potrebite?

Svake godine imamo božićne aktivnosti. Već u jesen počinjemo s pripremama, dogovorima. Ima desetak ljudi i žena koji svojim radom i kreativnošću sudjeluju u tim aktivnostima. Jedni prave kućice za ptice, drugi pripremaju kolače, bukete cvijeća, pletu, vezu i sve se to prodaje da bi se skupio novac koji jedne godine šaljemo u vašu župu a jedne godine ostavljamo za potrebe naše crkve.

Volontarijat se kod nas razvija ali ne baš onako kako bismo željeli. Kako je kod vas razvijen osjećaj volontarijata. Imate li vi u vašoj zajednici ljudi vjernika kojima je potrebna vaša pomoć?

Da ima i kod nas ljudi kojima treba pomoći. Samo što je to kod nas drugačije, nemamo ovako ekstremnih problema. Kod nas se radi uglavnom o strancima koji pokušavaju naći put u bolji život ali iz jedne bijede upadaju u još veću bijedu. Mnogim ljudima smo uspjeli pomoći a moram vam reći da smo s tim istim ljudima održali prijateljstva i dan danas.

Kako ćete upoznati vašu zajednicu s našom župom, što ćete im reći o nama? Što vam se najviše svidjelo, ima li nešto posebno što biste

Istaknuli?

Mi isto tako kao i vi izdajemo župni list. Sve ovo što smo vidjeli objaviti ćemo u našem listu. Posebno možemo istaknuti srdačnost ljudi koje smo posjetili, koji su nas tako ljubazno primili u svoje domove – to je nezaboravno. Ljudi su nas prepoznali a to je za nas nešto neponovljivo. Vikend koji smo imali na Sokolinama s ljudima i druženje s njima poslije mise to je nezaboravan događaj. Ljudi su tako srdačni, spontani. Malo smo razočarani što ne znamo vaš jezik da bi mogli ostvariti još veću komunikaciju s ljudima.

Zanimljivost koju smo uočili je bila na misi. Kod nas pričest se prima na ruku a ovdje to nije običaj.

Kad vas očekujemo ponovno u našoj župi?

Znate ako budemo živi i zdravi ponoviti ćemo naš dolazak. Kad, nismo sigurni. Znate i mi imamo obitelj, djecu, djecu koja su i nas željna i koja ne žive u našoj blizini. Želimo provesti vremena i s njima. U svakom slučaju želimo vas ponovo posjetiti.

Razgovarali: Viki i Marko

Priredio: mons. Ivica Božinović

Banjalučki trapisti (4)

Ove godine navršava se 140 godina od dolaska prvih trapista u Delibašino selo kod Banje Luke i 100 godina od smrti osnivača samostana Marija Zvijezda oca Franza Pfannera. Ove obljetnice povod su da se opet progovori o njima i njihovim velikim zaslugama za sveukupni razvoj Banje Luke i njezina kraja. Nažalost, riječ je o zaslugama koje su proteklih desetljeća premalo vrednovane i zaboravljene.

Molitva na njivi

Neumorni o. Franz radio je redovito na puno frontova. Neumoran, pun ideja, nije se dao zaustaviti ni od koga. Posebno ga je boljela zapuštenost djece, koja nisu imala nikakve mogućnosti steći ni najosnovnije obrazovanje. Za vrijeme svoga višegodišnjeg boravka u Zagrebu imao je prigode upoznati uspješno djelovanje sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog. Bio je zadivljen njihovom brigom za bolesnike i prosvjetno-odgojnim radom. Odlučio ih je svakako dovesti u Banjaluku kako bi se posvetile odgoju i obrazovanju ženske mla-deži, odnosno kako bi otvorile školu. Svoju ideju i molbu za dopuštenje iznio je tadašnjem bosanskom apostolskom vikaru, biskupu fra Paškalu Vujičiću. Biskup je pristao, ali uz uvjet da se trapisti pobrinu za uzdržavanje sestara i njihove buduće škole. O. Franz se suglasio s biskupovim uvjetima i prve tri sestre stigle su u Banjaluku 20. listopada (septembra) 1872. godine. On je sestrama osigurao stan u austro-ugarskom konzulatu i školske prostorije u kući "Putnik" u Jukićevoj ulici. U početku je osobno vodio brigu o sestrama i njihovoj školi. Već 1873. godine kupio je za sestre prizemnu kuću s velikim vrtom u Salvator ulici (današnja Srpska ulica), u blizini katoličke župne crkve. No, nije se ni na tome zaustavio. Sretan, jer se misija sestara lijepo razvijala tijekom tri godine, o. Franz kupio je 1875. godine u neposrednom susjedstvu sestara kućicu s vrtom. Kućica je preuređena za sestarski stan, dok je dotadašnja zgrada potpuno preuređena u školu. Osim katoličke djece, školu su pohađala pravoslavna i židovska djeca. Putopisac M. Pavlinović zapisa 1874. godine:

"Kad poslije pođosmo k učioni milosrdnica, nađosmo i hrišćanske i žifutske djece...". Sestre su tijekom godina, kad su im to dopustile materijalne mogućnosti, otkupile od trapista zgrade i zemljište, kojima su se služile i to je postalo njihovo vlasništvo. Ostavile su kroz desetljeća rada neizbrisiv trag u Banjaluci upravo na polju odgoja i obrazovanja. (Njihovo djelovanje nasilno je prekinuto 1945. godine dolaskom komunizma na vlast.)

Trapistički red prihvaća novi samostan

Svaki trapistički samostan pripada trapističkom redu. Istina, svaki je samostalan, ali u isto vrijeme i ovisan od svoje kuće matice (odnos poput: majka - kćer). U kući matici nalazi se i poglavar samostana, koji se naziva "Pater Immediatus". Ovaj poglavar dužan je redovito vizitirati (kanonska posjeta) samostan kojemu je nadležan i svoje izviješće dostaviti generalnom kapitolu (skupština poglavara) reda, odnosno vrhovnom poglavaru reda. Naravno, da je i o. Franz želio da se njegov samostan "uzakoni", odnosno da dobije svoju maticu. Vrijeme

priprema vezanih uz osnutak je prošlo.

U svome pismu od 24. srpnja (jula) 1872. godine on piše generalnom vikaru reda detaljno o stanju u svome samostanu. Između ostalog, ističe da je samostan sposoban samostalno živjeti jer posjeduje oko 90 dunuma kultivirane zemlje, a pod šumom i šipražjem ima oko 1.000 dunuma. Prihodi od samostanskog gospodarstva dovoljni su za uzdržavanje zajednice. Stočarstvo i zemljoradnja daju dovoljno kruha, mlijeka, maslaca i švicarskog sira, a ostatak se može i prodati. Samostan posjeduje 14 krava, a sagrađene štale mogu primiti i veći broj konja i goveda. Tu je i mlin kakav u Bosni nikada nije viđen, kao i ciglana. Oba ova pogona mogu znatno doprinijeti gospodarskom jačanju samostana, jer nemaju nikakve konkurencije. Pored toga samostan posjeduje i prostran vinograd. U gradnji je i sušionica šljivja. Od viška vina i suhog voća zajednica može imati dobar prihod. Budući da crkva još nije sagrađena, samostanska blagovaonica trenutno služi kao bogoslužni prostor. O. Franz u tome pismu tvrdi da će samostan tijekom vremena moći uzdržavati i do 300 članova.

Uputio je pismo i čekao. Znao je da mora biti strpljiv i uvjerljiv. Naime, bilo je subraće iz njegova bivšeg samostana Mariawald koji su tvrdili da o. Franz više nije trapist, da je napustio red, da sve radi na svoju ruku, da je i sav njegov rad nezakonit i sl. On je znao da baš i nije "obljubljen" među njima, ali unatoč tome priželjkivao je da kuća matica njegova samostana u Bosni bude upravo Mariawald.

Napokon je pozvan na Generalni kapitul svoga reda koji je bio sazvan za 14. rujna (septembra) 1873. godine. Njegovoj molbi je udovoljeno. Marija Zvijezda je postala priorat, a on je imenovan priorom. Ipak, nije bilo u potpunosti onako kako je priželjkivao. Naime, kuća matica njegova samostana postala je francuska opatija Port-du-Salut, a ne Mariawald. Nije mu to bilo pravo, ali morao je prihvatiti odluku kapitula. Njemačka kćerka dobila je majku Francuskinjulu

Već sljedeće godine, 21. travnja (aprila) 1874. opat dom Henri iz matice Port-du-Salut dolazi u kanonsku vizitaciju Marije Zvijezde. O. Franz, prior, dočekuje svoga poglavara na granici u Bos. Gradišci. Na putu prema Banjaluci pokazuje mu bosanske krajolike i u svom stilu tumači život u Bosni. Bio je to susret visokociviliziranog i obrazovanog Europljanina s Bosnom - zemljom zaboravljenom! Susret za nezaborav! Naime, na putu prema Banjaluci izlaze iz zaprežnih kola kako bi na trenutak protegnuli utrnule udove. Ulaze u gostionicu u kojoj žele popiti kavu. Gostioničar i gostionica, ne zna se što je prljavije. Vrhunac je dostignut kada gostioničar izvadi veliki komad šećera iz proreza na svojoj košulji i zubima odlomi jedan komad, koji posluži "uvaženim efendijama" pored njihovih šalica za kavu. Dom Henri je mislio da neće preživjeti takav barbarizam, ali u isto vrijeme nije mogao doći k sebi da ovako nešto o. Franzu nije nimalo

čudno. "Možda je ovaj ridobradi prior još više podivljao u ovoj divljoj zemlji", pomislio je.

Radni dan trapista

No, vizitacija je odlično prošla. Zajednica je brojala 20 članova, koji su se doista trudili živjeti po pravilima svoga reda. Dom Henri je obilazeći i samostan i samostanski posjed vidio jedan posve novi svijet, koji je svakodnevno rastao s nekim ogromnim i njemu neshvatljivim entuzijazmom. Bio je ponosan na svoju redovničku subraću. Uvjerio se da doista svakodnevno ispunjavaju pravilo svoga reda: Ora et labora - Moli i radi!

A dnevni red doista nije bio nimalo lak. Za ljude "iz svijeta" gotovo neshvatljiv! Jedan radni dan trapista tijekom zime izgledao je ovako:

2.00 (ujutro) - ustajanje, moljenje časoslova Majke Božje

2.30 - razmatranje

3.00 - časoslov (Služba čitanja i Jutarnja); Andeo Gospodnji, privatne mise

5.30 - jutarnja misa, kapitul, namještanje postelje, početak manualnog rada

7.45 - časoslov (Treći čas), Velika misa, časoslov (Šesti čas),

nastavak manualnog rada

10.45 - svršetak rada

11.07 - časoslov (Deveti čas), ispitivanje savjesti, Andeo Gospodnji

11.30 - ručak (glavni objed tijekom dana). Nakon kratkog odmora vratili bi se ponovno manualnom radu

15.30 - svršetak dnevnog manualnog rada

16.30 - časoslov (Večernja), razmatranje, a nakon toga večera

18.10 - časoslov (Povečerje), Salve Regina, ispitivanje savjesti

19.00 - počinak

Ljeti se išlo na počinak u 20 sati. Istina, ovaj dnevni red vrijedio je za trapiste svećenike, a časna braća, koja su se više posvećivala manualnom radu, imala su nešto drugačiji raspored. Naime, oni bi svoje molitve obavljali tijekom rada na mjestu gdje bi se zatekli: u radionici, na njivi... No i za njih je vrijedilo ustajanje u dva sata.

Trapisti smatraju da je sedam sati sna zimi, a šest ljeti sasvim dovoljno.

Nedjeljom i blagdanom ustajali su pola sata ranije, tj. u 1.30.

Hranili su se povrćem, voćem, sirom i mlijekom. Jaja su mogli jesti samo u izuzetnim slučajevima, a meso i riba bili su dopušteni samo bolesnima i nejakima.

Priredio: mons. Ivica Božinović

Spavali su u svojim redovničkim habitima.

Poteškoće - vjerni pratilac o. Franza

Negdje u proljeće 1873. godine nastradala je stoka zbog kužne micine. Nije više bilo mlijeka za proizvodnju sira. Stoga o. Franz odlučio siraru preurediti u malu pivovaru. (Nastavit će se)

Javljaju se problemi vezani uz izgradnju mlina na Vrbasu i pilanu koja je trebala biti uz mlin. Graditelj nije uspio montirati cirkularnu pilu. Samostan je pretrpio znatnu materijalnu štetu. Prijevoz preko Vrbasa skelom (kerepom) postaje sve problematičniji. Razbuktavaju se problemi vezani uz zvona, kao i brojni drugi, koji završavaju tužbama na sudovima.

No, čini se da je o. Franz upravo uživao nositi se s problemima. Nikad nije odustajao, niti se povlačio. Ako ne ide na ovaj način, onda sigurno postoji neki drugi.

Upravo tako je postupio i u slučaju s pilanom. Te godine podignuta je posebna pilana pokraj mlina. Radovi su bili dovršeni do Uskrsa 1874. godine. S pilanom je bila spojena sisaljka na pogon vodenim kolom za dovod vode u samostan, vrt i

pivovaru.

Pokušaj osnutka samostana u Busovači

Početak 1873. godine kupio je o. Franz jedno imanje u blizini Busovače. Radilo se o velikom imanju od oko 1.255 dunuma. Nazvao ga je "Maria-Anna-Berg" iz zahvalnosti prema jednoj dobroteljici, koja je najvjerojatnije bila njegova maćeha (majka mu je umrla kada je imao samo tri godine!). Nakanio je tu podići crkvu, samostan i sirotište. Naime, prigodom dopuštenja podizanja samostana u Banjaluci koje je dobio u Rimu 1868. godine, o.

Franz se obvezao podići i sirotište. Busovača mu je izgledala kao savršeno mjesto za ostvarenje ove nakane upravo zbog svoga geografskog položaja. No, uskoro se sukobio s biskupom fra Paškalom Vujičićem, koji mu je uskratio dozvolu za podizanje samostana na području njegove jurisdikcije. Očito da su se njih dvojica teško razumjela, a to je donekle i shvatljivo ako se imaju u vidu okolnosti iz kojih su dolazili, način razmišljanja i mogućnosti djelovanja. Biskup Vujičić nazvao je o. Franza "perpetuum mobile, koji nikad nema mira".

O. Franz je pribavio dozvolu vlasti da može sažidati kuću s 30 soba. Putovao je u Rim kako bi se žalio na biskupa Vujičića radi uskraćivanja dozvole. Naselio je u jednoj kućici u Busovači trojicu trapista. Nakon dvogodišnje borbe, u srpnju (julu) 1875. godine privremeno se odustalo od projekta u Busovači. Privremeno se pretvorilo u trajno!

Djelovanje trapista ostade tako ograničeno na Mariju Zvijezdu.

Trapisti su ostali vlasnici zemljišta u Busovači sve do 1930. godine. Agramom reformom zemljište im je tada ekspropirano uz primjerenu novčanu odštetu od strane države.

Nastavit će se

Blagoslov gradilišta crkve sv. Franje u Dobrinji

U sarajevskom naselju Dobrinja kardinal Vinko Puljić, nadbiskup vrhbosanski, predvodio je misno slavlje i blagoslovio gradilište i kamen temeljac nove župne crkve sv. Franje Asiškoga 18. lipnja. Uz kardinala Puljića koncelebriralo je dvadesetak svećenika među kojima fra Marijan Karaula, vikar Provincije, mons. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije, fra Petar Karajica, župnik župe sv. Franje Asiškoga, nekoliko njegovih prethodnika, a okupio se i lijep broj vjernika koji su dugo čekali na ovaj dan, na početak izgradnje župne crkve.

Na početku mise prisutnima se

obratio župnik fra Petar Karajica, izražavajući radost zbog ovoga događaja i dobrodošlicu svima. Nakon župnikova pozdrava kardinal Puljić je blagoslovio gradilište. U prigodnoj homiliji kardinal je, oslanjajući se na evanđeoski odlomak, govorio o važnosti temelja, posebno o važnosti kamena temeljca te poželio da se ova crkva gradi na čvrstom kamenu. Nakon homilije pročitana je tekst povelje koju su potpisali nadbiskup Puljić, župnik Karajica, kum temelja fra Perica Vidić i član župnog odbora gosp. Mirko Nikolić. Potpisana povelja položena je u kamen temeljac koji je

zatim blagoslovljen. Na kraju mise radost zbog ovog događaja izrazio je fra Kristijan Montana, u ime vjernika Dobrinje koji su od početak rata promijenili više prostora u kojima su se okupljali na liturgijska slavlja a danas im za to služi atomsko sklonište.

Svečanosti blagoslova gradilišta i kamena temeljca prisustvovali su i susjedni pravoslavni svećenik, predstavnici federalnih, kulturnih, gradskih i općinskih vlasti te predstavnici izvođača radova.

Župa sv. Franje Asiškog u Dobrinji danas ima oko 600 vjernika. Njezini počeci sežu u prošli rat u kojemu su se pok. fra Ljubo Lucić i fra Mirko Majdandžić probijali kroz barikade i na Dobrinji slavili mise i druge sakramente s opkoljenim vjernicima. Završetkom rata dolazi i do službenog utemeljenja župe 1997. Župa je povjerena bosanskim franjevcima. Uskoro započinju i pripreme za gradnju župnih objekata. Nakon prihvaćanja projekta sarajevskog arhitekta Ivana Štrausa slijedio je dugotrajni proces dobivanja zemljišta i prikupljanja svih potrebnih dozvola da bi u jesen 2010. godine započeli zemljani radovi na župnoj kući i crkvi. Blagoslovom kamena temeljca službeno započinje gradnja crkve a daljnji radovi ovisit će od osiguranih sredstava.

www.ktabkbih.net

Susret raseljenih Kotorvarošana

Crkva Sv. Marije Anđeoske u Sesevskoj Sopnici bila je u nedjelju 03. srpnja pretijesna da primi okupljene vjernike kotorvaroške kotline, iz župa Rođenja BDM Kotor Varoš, Uznesenja BDM Sokoline i Sv. Franje Asiškog Vrbanjci, koji su se ove godine prigodom devetnaeste godišnjice od prisilnog progona iz kotorvaroške kotline okupili kako bi zajednički molili za žrtve rata, susreli drage ljude i čuli o rodnome kraju.

Misno slavlje uz domaće svećenike u ovoj župi fra Zdravka Dadića i

fra Stipu Karajicu, predslavio je sin kotorvaroške kotline vlč. Jakov Grgić, višegodišnji dušobrižnik u Njemačkoj, župnik u Kotor Varošu fra Anto Šimunović, župnik iz Dobrinje-Sarajevo fra Petar Karajica. Sudjelovale su i mnoge časne sestre i prijateljice.

Misno slavlje uveličao je župni zbor pod ravnanjem Lane Zlatar.

Misi i susretu nazočili su gradonačelnik Kutjeva Ivica Nikolić (podrijetlom iz sela Baština u Kotor Varošu), izaslanik gradonačelnika

Zagreba Stipo Čičak, predsjednik Udruge kotorvaroških Hrvata Marko Bilobrk, zastupnici hrvatskog naroda u Skupštini Općine Kotor Varoš Ilija Marić, Mato Lovrenović i Dragan Juričević te predsjednik ramske Zajednice Šimun Babić i Branko Miloloža, predstavnik Zajednice livnjaka - pokazujući tako zavičajnu poveznicu s drugim krajevima Bosne i Hercegovine.

Nakon mise u župnom vrtu je organizirano zajedničko druženje i zakuska, uz glazbeni ugođaj tambu-

raškog sastava „Prima vista“ iz Desinca i benda „Otkazani let“ braće Pere i Miroslava Pavlovića iz Duratovaca.

Na ovom susretu Kotorvarošana prikupljena je pomoć za gradnju nove župne crkve i kuće u Dobrinji – Sarajevo. Svima koji su dali priloge za gradnju kao zahvala uručeni su prigodni darovi: gradonačelniku Kutjeva Ivici Nikoliću, braći Julardžija Ivici, Marku, Juri i Peri, tvrtki „Crosport vez“ vl. Jakova Markovića, pekari „Sopnica“ vl. Štef Prekpalaj, Mili Mariću (Čoli), tvrtki „ND“ vl. None Marića, Marku Bilobrku, Ivici Marčinkoviću (Zgrim), Marijanu Miškiću, Josipu (Jole) Stipiću, tvrtki „Inox-bravaria“ vl. Dominka Jelušića, Stipi Marčinkoviću (Eso), Jozi Kljajiću (Marjanov), Ivanu Klariću, Franji Zebi (Šukanov), Ivici Grgiću (Grga), Mariu Grgiću, Ivanu Dumančiću, Domu za starije vl. Ive Vukovića

(Baća), Željku Šubari, Jozi Petrušiću, Marku Šimunoviću, Marku Bjelobrku (Capo), Anti Josipoviću, Mili Kuzeku, Stipi Mariću i Anti Grgiću (Gige).

Susret je završen zahvalom

domaćinima i organizatorima, sa željom da ovakvih zavičajnih okupljanja bude više i da oni budu na radost onih kojima je rodni kraj uistinu drag.

Ljiljana Tomić

IZ NAŠEG PERA

Moje hodočašće sv. Ivi

Došao je i taj trenutak, osvanuo je 22.06.2011., dan kad se kreće pješice sv. Ivi u Podmilačje. Polazak je bio u 14,00 sati ispred naše Ljepotice. Treba pripremiti sve stvari za put da se nešto ne zaboravi. Odlazim u čaršiju kupiti neke sitnice, a onda mi Anto kaže, tata uzmi malo više idem i ja s tobom. Pošto je meni prvi put da idem pješice malo sam se raspitivao što bi trebalo ponijeti, pa sam ja na sve što su mi rekli da treba još malo dodao za svaki slučaj (jer je i Anto sa mnom). Kako mi je Fra Marko velikodušno prepustio svoj ranac (a on izgleda kao vreća bez dna) ja sam toga malo previše natrpao (brat bratu oko 20 kila). Ali onako na brzinu odmjereno to i nije izgledalo tako teško. Okupljanje kod crkve i molitva za polazak je prema dogovoru bilo u 14,00 sati. Puno poznatih lica a na mnogima vidim iznenađenje. Zar i ti ideš?. Bilo je

dosta vruće a s obzirom da sam znao da je prema Sokolinama sve porušeno malo me bilo strah kako izdržati do prvog odmorišta jer meni je početak najteži. Do Luka sve ide bez teškoća i tu neki već toče vodu kod mosta, te vidim svoju prvu pogrešku (ja ponio nekih 6-7 litara). Nisam razmišljao da ima izvora putem a nitko mi nije rekao. Na Lukama Efan i ja prebrojavamo kolonu i tu se malo zadržavamo zato što su neki zaostali pa sam požurio da stignem barem sredinu i tu sam napravio drugu pogrešku jer me to presjeko. Nailazi Ljuban i pita trebali pomoći a ja mu kažem: -Ma ide samo da malo predahnem. Tako je išlo do pod Srednje brdo jer tu sam ostao totalno bez snage. Tad nailazi kombi od firme što rade put pa pitaju me da me prebace do vrha, što ja odbijam jer to onda nije hodočašće pješice. Moje pretpostavke da će ovo biti teška dionica su se pokazale točnima jer u

kombinaciji sa suncem koje je pržilo, usponom koji je bio konstantan, teretom koji je bio ipak težak treba dodati i prašinu koju su dizali kamioni što rade put. I kad sam već pomislio da ću ipak odustati, sustiže prika Stipo Davidović koji me je bodrio cijelim putem do vrha. Ostalo je još nekih petstotinjak metara, a ja bez snage i kažem mu ja stvarno da ne mogu dalje. On me ohrabri i reče: -Odmori još malo možeš ti to. Tako mi malo sjedimo i odmaramo, a on će: - Vidi netko se vraća! Ja jedva dižem glavu i vidim, to se moj Anto vratio. Pita me: - Što je stari ne možeš? - a ja mu kažem: - ne mogu jer ipak je to previše za mene. -Daj meni taj ranac- on će -a ti dođi polako, svi su gore, odmaramo. Ja ga gledam onako štrkljastog i govorim: -Gdje ćeš ti nositi to vidiš da je teži od tebe. -Samo ti daj!- on će i skide ga s mojih leđa te ga stavi na svoja i jednostavno nestade pod Rančom.

Ja u šali kažem priki: -Gledaj ide ranac putom. Bez tereta na leđima nekako sam došao do kuće pok. Mudrog gdje su ostali odmarali i čekali. Tu je bio malo dulji odmor gdje mi se malo vratila snaga ali svejedno sam razmišljao da odustanem jer bolje sad nego na pola puta, a onda još jedno iznenađenje, kaže moj Anto: -Tata da ja poneseš još ranac dok se ti odmoriš. Gledam ga i mislim se Bože moj da ipak pokušamo pa mu kažem:- Ti odi ispred mene i nosi koliko možeš, a ja ću preuzeti kad ti ne mogneš. I tako se krenulo dalje svakim korakom meni se vraćala snaga te sam pokušao da stignem i da preuzmem teret ali svejedno nisam uspio prije sljedećeg odmaranja na Viševicama.

Nakon okrjepe i odmora sve je već bilo lakše mada se kolona malo rastegla ipak smo svi tu. Poslije tog odmora uslijedilo je grupiranje i zajednička molitva krunice. Prije stupanja na asfaltni dio puta slijedi još jedan duži odmor i prikupljanje snage a i noć se približava pa je nekako lakše.

Kod Skendera nas stiže Gile s autom i tu se rješavam viška tereta. Prolazak kroz Skender je bez problema a nedugo poslije dočekaše nas topla peciva i piće koje je dovezla ekipa iz Čaršije. Idemo još nekih pola sata kad opet stanka stigao Fra Zoran i Fra Marko s kavom, a onda nastavak kroz noć uz šumove brzaka Ugra. I konačno svjetla Tadijinog restorana gdje je već stigla skupina iz Požeške doline. Slijedi malo iščekivanje Gileta s vrećama za spavanje (oni koji su imali sa sobom već naveliko spavaju), nakon čega jedni odlaze na kat na spavanje a ja s obzirom da sam čuo da hrčem (tako barem kaže moja žena) radije ostajem vani na terasi. Nalazim mjesta na pločicama i brzinski slijedi uskakanje u vreću jer polazak je u 5,30. Slijedi buđenje oko 4,30 jer prva skupina već odlazi (mada mi nije bilo jasno zašto ne idemo skupa). To se čak pokazalo i dobro jer jedan po jedan svi su se digli pogotovo kad

sam ja progovorio, tako da smo krenuli pola sata prije planiranog, i tako smo za hlada svladali prvi uspon.

Ja više nisam imao teškoća jedino mi je smetalo što ne mogu polako hodati pa sam svako malo radio kratke pauze da pričekam ostale. Put do Ranča se malo oduljio jer nekima je ponestalo snage a nekima se nekuda žurilo. Dogovoreno je da se prikupimo prije Križnog puta i da svi zajedno uz molitvu sidemo do svetišta.

Pred crkvom nas je dočekao domaćin koji nas je uveo unutra, gdje su obavljene formalnosti. Fra Zoran je rekao da ovaj put nagrađuje najtežeg hodočasnika te da je Čerčo eliminiran, jer zbog žuljeva nije stigao sa nama pa je nagradu uručio Fra Anti na što sam ja zatražio vaganje (naravno u šali). Zoka rekao da mu je lakše dati još jednu nagradu nego naći vagu (pogotovu zato što mi ne možemo na običnu vagu). Fra Anto je svoju nagradu prosljedio

Ljubanu jer je vjerno čuvao začelje i nikoga nije ostavio.

Nakon odlaska u hodočasničku kuću i pronalaska svog kutka (pojedinci su malo i brundali na komfor) uslijedilo je osvježanje i već je trebalo na misu i obaviti zavjete zbog kojih i jesmo tu. Na misi me je Uzoriti Krdinal Vinko Puljić još jednom fascinirao svojom propovijedi, jer svaka riječ je bila na svome mjestu i primjerena današnjoj situaciji. Nakon mise bila je okrjepa od domaćina a poslije toga premijera dokumentarnog filma o Podmilačju.

Nadam se da će mi Gosodin i sv. Ivo pomoći da ne propustim više ni jedno putovanje jer ovo je poseban doživljaj. Sva moja dosadašnja hodočašća autom ne mogu se usporediti s ovim jednim jer hoditi i razmišljati u miru nešto je sasvim drugo.

Hvala svima koji su bili dio ekipe jer zajedno je sve lakše.

Ivica Marčinković ZGRIM

Petrovo 2011. u Bilicama

Kako je već postala tradicija da Bilčani svake godine sve više posjećuju svoje Bilice a posebice o blagdanu sv. Petra i Pavla, tako je bilo i ove godine. Sve to treba zabilježiti što zbog nas koji smo bili da se podsjetimo kad se vratimo u svoja svagdanja boravišta što zbog onih koji nisu mogli doći da im prenesemo djelić atmosfere i ugodaja iz Bilica. I danas na dan gospodnji subotu 25. 06. 2011. od ranih jutarnjih sati prašilo se uz Bare od Strelišta pa preko Prokresa, kroz Šumariće i Japage sve do groblja. Prašilo se to jest vozilo se auto za autom a kako je vrijeme bilo prekrasno i sunčano čada nam se osušila pa se iza svakog vozila dizao golemi oblak prašine. Nikome od nas to nije smetalo niti smo previše obraćali pažnje na to, čak su neki malo stisnuli i gasa da ostavi iza sebe što veći oblak da skrenu pozornost onima koji baš i ne bi voljeli da ih vide. Ne može se ne primijetiti da oni koji dolaze izviruju iz auta da vide tko je sve to već stigao i koliko ih je već prije stiglo a isto tako oni koji su stigli izviruju tko to još dolazi i koliko će ih još doći. Jedno je zajedničko svima, svi su došli ovdje gdje im je lijepo i gdje se dobro i ugodno osjećaju, došli su u svoj rodni kraj najljepše mjesto na svijetu svakoga čovjeka. A kad su došli onda ne znaju na koju stranu se prvo okrenu, koga prvo pozdraviti, dogodi se da se pozdravljamo i po dva puta jer

više nismo sigurni jesmo li se rukovali ili ne pa onda kažemo, bolje i dvaput nego ne daj Bože da ga preskočim. Kad smo se pozdravili ulazimo u groblje i već je normalno da zastanemo kod velikoga prekrasnoga križa i pomolimo za sve one koji su pokopani ovdje u ovom groblju, a onda svatko do grobova svojih najmilijih. Ne znaš ni kad je to vrijeme prošlo, a začu se glasni zvuk našega zvona koje je prošle godine blagoslovio naš Bilčanin fra Zoran Mandić, a poziva nas bliže oltaru na sv. misu. Iako smo bili po cijelom groblju vrlo brzo smo se skupili bliže oltaru koji je postavljen u hladovini malo niže naše kapelice a odmah do i kip našeg zaštitnika sv. Petra. Svetu misu na opće iznenađenje predvodio je naš fra Stipo Marčinković - Šumarić uz koncelebraciju župnika fra Ante Šimunovića, našeg fra Marka Bandala, a tu je i sestra Margareta Vilus. U samom uvodu župnik je pozdravio sve nazočne i rekao kako ni sam nije znao do prije dva dana da ćemo imati fra Stipu danas u Bilicama. Sve se to dogovorilo jučer u Podmilačju na proslavi blagdana sv. Ivana Krstitelja na kojem smo i mnogi od nas bili. Vidno uzbuđen fra Stipo je započeo sv. misu i pozdravio sve one svoje Bilčane, koji su došli u tako velikom broju, te ostale Kotorvarošane kao i druge prijatelje i poznanike. A ove godine prema našoj

slobodnoj procjeni okupilo nas se oko pet stotina. Prikazujući svetu misu ove godine smo se sjetili naših branitelja koji su poginuli prije devetnaest godina svakoga prozivajući imenom i prezimenom na što su se mnogi naježili i zaplakali, prisjećajući se i sami tih teških, tužnih i nikad zaboravljenih dana. U svojoj propovijedi fra Stipo se prisjetio svoje mladosti kada je pješačio kroz Bilice i slušao pjesmu, molitvu i razgovore ljudi koji su ovdje živjeli, a danas došli samo na par sati da proslave apostolske prvake sv. Patra i Pavla. Pozvao je ljude da vjeruju Bogu i svojim zaštitnicima, i da Bogu ništa nije nemoguće da ono što se danas čini nedostiznim i nedohvatljivim već sutra može biti ostvarivo. Pozvao je mlade da se ne boje života, da se ne boje roditeljstva da rode još jedno dijete jer samo novi život ima budućnost. Po završetku sv. mise i naš fra Marko je pozdravio sve i ukratko obavijestio što se napravilo do sada i što bi još trebalo a onda pozvao sve nazočne na iced i piće koje je pripremio sa suradnicima. Dok smo okrepili tijelo uz pečenje i piće komentirali smo fra Stipinu propovijed koja je mnoge ganula i vratila u prošle dane našeg djetinjstva. Također smo se hvalili prijateljima koji nisu Bilčani kako imamo najurednije groblje na općini koje je i ovaj puta bilo uredno pokošeno zahvaljujući ponajprije fra Marku. Nažalost to je za sada sve s čime se možemo pohvaliti, možda još samo s nekim kvadratom očišćenog dvorišta i ništa više, ali rekao sam gore: Bogu ništa nije nemoguće, samo treba vjerovati jer ljubav i dobrotu pobjeđuju. Većina se polako uputila put Bara, a moji najbliži nas oko šezdesetak na moje raskrižje gdje smo uz vedro raspoloženje i puno šale i smijeha ostali do noći.

Možda će onome koji je sve ovo doživio, ovaj moj tekst biti dosadan ili smiješan, ako je tako neka se primi posla pa napiše vlastita iskustva, siguran sam da će naši fratri to rado objaviti. Ako pak nekoga potaknem da kaže dogodine opet dolazim i pozvat ću svoje prijatelje da dođu sa mnom znat ću da nisam uzalud potrošio ovo vrijeme.

Mato Stipić dipl. ing.

Susret u Novom Selu 2011.

Već je postala tradicija da se u subotu koja je najbliža polovici mjeseca srpnja događa susret Novoselaca i njihovih prijatelja. Tako su i ove godine, predvođeni udrugom «Kotorvaroško Novo Selo» upriličili susret u subotu, 16. srpnja 2011. Ovogodišnji susret je ipak bio poseban. Naime na poziv udruge «Kotorvaroško Novo Selo» i župnika fra Ante posebni gost na ovom susretu bio je pomoćni biskup Banjolučki msgr. fra Marko Semren. Slavlje je započelo svetom Misom na mjesnom groblju Novo Selo – Šibovi, koju je predvodio biskup fra Marko. Taj dan bio je spomendan Gospe Karmelske. Naš kraj je otac biskup usporedio s Ljepotom karmela i pozvao sve, ne samo Novoselce, da čuvamo tu ljepotu i da je ne predajemo (prodajemo) olako. Uz naše nastojanje sigurno će nas pratiti zaštita naše nebeske Majke i moćnoga zagovornika s Karmela, sv. Ilije proroka.

Kada smo nakon sv. Mise došli u selo, biskup je pred mjesnom kapelicom posvećenom Blaženoj Djevici Mariji izmolio s okupljenima Anđeo Gospodnji i zazvao

zagovor Nebeske Majke nad cijeli naš kraj.

Prije ručka, otac biskup i ostali nazočni pogledali su izloženu zbirku narodnih rukotvorina kao i izložbu slika naših majstora.

Prije samoga ručka, predsjednik udruge Zoran Kovačić - Krešo, pozdravio je sve nazočne, zahvalio svima na dolasku, posebno ocu biskupu i poželo svima da se lijepo osjećaju. Tada je jedna od najpo-

znatijih Novoselki, atletičarka Danijela Grgić (Europska i svjetska juniorska prvakinja na 400 metara) pozdravila oca biskupa i uručila mu prigodni dar.

Otac biskup je zahvalio na pozivu, lijepom prijemu i dara i blagoslovio ručak. Poslije ručka, nastavljeno je ovo lijepo druženje uz lijepu narodnu pjesmu u kojoj su sudjelovali većina nazočnih.

Zbog svojih daljnjih obveza, u popodnevnim satima otac biskup je zahvalivši svima na lijepom druženju, morao otići. Druženje se nastavilo uz «blitz» malonogometni turnir u kojemu je pobijedila ekipa «Otpisani» kao i natjecanje u povlačenju konopa u kojem su pobijedili «Golupčići». Posebno lijepo je vidjeti malene razigrane na svojoj zemlji. Nisu ih uspjele smesti ni blizina ruševina kao ni nekih stranih ljudi koji «prirodno» ne pripadaju Novom Selu. Dao Bog i kad odrastu budu svjesni da je njihov dom i u Novom Selu. Nadamo se da će i sljedećih godina susreti u Novom Selu biti češći, veći i još sadržajniji.

**Do sljedećeg susreta, Zbogom!
Nema raja bez rodnooga kraja!**

Udruga «Kotorvaroško Novo Selo»

Imena i imendani

Darija – Latinski (muški) oblik imena Darius dolazi od grčkog Darios, a svemu je početak staroperzijsko ime Darayavahuš. Darayat znači držati; vahu-bogatstvo. Dakle, Darije (imena triju perzijskih kraljeva) je onaj koji drži bogatstvo ili posjednik, imućnik, bogataš. Naše su inačice Dara, Daca, Dača, Dada, Darka, Daša. U muškom je rodu Darije, Dario, Dajo, Daro.

U svetačkom je kalendaru sveta Darija 25. listopada, zajedno s sa svojim mužem Krizantom. Oboje su umrli mučeničkom smrću u 3.-4. stoljeću i pokopani su na rimskom groblju Traso kod Via Salaria Nuova. Njihovo je štovanje zabilježeno već godine 450. A kad je u 9. stoljeću dio njihovih relikvija donesen u Köln i Salzburg raširilo se izvan Rima, po Italiji, Francuskoj, Njemačkoj i Austriji. U slikarstvu se prikazuju sa sjekirom i bakljom (oruđima mučenja) i jamom punom mulja (jer su ih mučitelji izmrcvarene, ali još žive, bacili u jamu punu gliba i zasuli pjeskom).

Darka – je narodno ime, u temelju mu je riječ dar (katkad ima i oblik Saroje). Može se uzeti i kao inačica imena Dario (v. Darija), kratica od Božidar (v. Teodor), može biti i prijevod imena Matej (v. Matej) također i prijevod imena Donat. Latinski oblik Donatus znači od Boga drovan, Božji dar. U kalendaru Darka najčešće nalazimo uz svetog Donata, 29. listopada. Sveti je Donat zadarski biskup u IX. stoljeću. U Zadru mu je spomendan 27. veljače. Potječe iz ugledne zadarske obitelji. Bio je biskup u vrijeme careva Karla Velikoga na zapadu i Nicefora na Istoku. S mletačkim duždom Benenatom krenuo je kao poslanik dalmatinskih gradova u Carigrad, ne bi li spriječio sukob careva. Ondje je otkrio relikvije svete Anastazije (Stošije), srijemske mučenice i nakon završetka poslova donio ih u Zadar, prenio u biskupsku crkvu svetoga Petra, dao za njih izraditi kamenu sarkofag i oltar, a crkvu posvetio svetoj Stošiji. (Usporedi: Anastazija).

Donat je ime još mnogih svetaca.

Ima ih u popisu četrdesetak. Sveti Donat kojemu je spomendan 29. listopada malo je poznat. Bio je biskup Epira. Davno je štovan u kalendaru, ali mu se životopis pomiješao s drugim svecima istoga imena. Zato se o njemu sa sigurnošću ne može mnogo reći. Jedan je sveti Donat i 7. kolovoza. Kao biskup u Arezzu (Italija) djelovao je u 4. stoljeću.

David – je ime iz Svetoga pisma Starog zavjeta, hebrejsko, a sama riječ izvorno ljubimac, ljubljani, prijatelj. Izvedenice su Davitko, Dado, Dajko, Davo, Dalo i druge. U kalendaru je 29. prosinca.

Živio je oko godine 1012/972. prije Krista, životom punim dramatičnih događanja. On je izraelski kralj i prorok, predak Kristov, junak, pjesnik, glazbenik, grješnik i pokajnik. Kao pobjednički kralj on je preslika Krista Spasitelja i Kralja. U svim tim ulogama pojavljuje se kao tema umjetnika, često u ilustracijama Biblije, napose psalama. Najučestaliji je starozavjetni lik u kršćanskoj ikonografiji.

Davidov život, njegova djela i nedjela, vrlo su naširoko opisani u Svetome pismu. Podsjetimo se samo na najpoznatiju i već poslovičnu zgodu Davidove borbe s Golijatom. U pozadini je događaja sukob s poganskim Filistejcima, koji žele proširiti svoje gospodstvo nad izraelskim plemenima. Bio je to ponajprije psihološki rat. Golijat je izazivao Izraelce ruganjem i pogrdama. Dovikivao im je: «Izaberite između

sebe jednog čovjeka i neka siđe k meni! Ako pobijedi u borbi sa mnom i pogubi me, mi ćemo biti vaše sluge». Nitko se nije usudio izaći... David se tu našao slučajno. Poslao ga je otac Jišaj da donese hrane braći koji su kao vojnici bili u taboru. Stigao je ranim jutrom, upravo kad se vojska svrstavala u bojni red, a Golijat opet izašao i izazivao Filistejčeve riječi doživio je kao uvredu Bogu i sramotu svom narodu. Pred Šaulom, kraljem izjavljuje da je spreman izaći na dvoboj s Golijatom. Šaul ga blago odvraća: «...ti si još dijete, a on je ratnik od svoje mladosti». No David ne odstaje. Nabraja kako je kao pastir u borbi za svoje ovce ubio i lava i medvjeda pa će tako i ovog «neobrezanog Filistejca». I dometne glavni argument: «Jahve koji me izbavio iz lavlje pandže medvjede šape, izbavit će me i iz ruku tog Filistejca». Šaul popusti i obuče Davida u svoj metalni oklop. Naravno, u njemu se David nije mogao kretati, a kamoli boriti. Zato sve skine sa sebe. I - uze svoj štap u ruku, izabra u potoku pet glatkih kamenova i metnu ih u svoju pastirsku torbu, koja mu je služila i za pračku, te s pračkom u ruci pođe prema Filistejcu, a kad Filistejac pogleda i vidje Davida, prezre ga u njegovoj mladosti - David biješe mladić, rumen, lijepa lica i nastavi prezirno: «Zar sam ja pseto te ideš na me sa štapovima?» Ni David nije šutio, ali su njegovi motivi sasvim drugačiji: «Ti ideš na me s mačem, s kopljem i sa sulicom, a ja idem na te u ime Jahve Sebaota, Boga Izraelovih četa koje si ti izazivao. Danas će te Jahve predati u moje ruke... Sva će zemlja znati da ima Bog, u Izraelu. I sav će ovaj zbor znati da Jahve ne daje pobjedu mačem ni kopljem, jer je Jahve gospodar bitke...» David segnu rukom u torbu, izvadi iz nje kamen i hitnu ga iz pračke. Pogodi Filistejca u čelo, kamen mu se zabi u čelo, i on pade ničice na zemlju... David potrča i stade na Filistejca, zgrabi njegov mač, izvuče ga iz korica i pogubi Filistejca Odsjekavši mu glavu.

Nastavit će se...

Predstavljena "Ljekaruša Fra Jure Marčinkovića"

U Zagrebu je u večernjim satima 6. srpnja u Profil Megastoreu, Bogovićeve 7, predstavljena « Ljekaruša fra Jure Marčinkovića » u izdanju nakladničke kuće Profil. Uz autora govorili su fra Marijan Karaula, vikar Provincije Bosne Srebrene, dr. Biserka Štambuk, fizijatrica, prof. dr. Slaven Letica, sociolog, i urednica knjige Sandra Pocrnić Mlakar.

Predstavljanje je uvećao zbor « Medveščak » pod ravnanjem maestre Nevenke Ilić.

« Ljekaruša » je označena kao knjiga trajne vrijednosti sa 1 168 stoljetnom primjenom provjerenih i u narodnoj predaji sačuvanih recepata s više kontinenata.

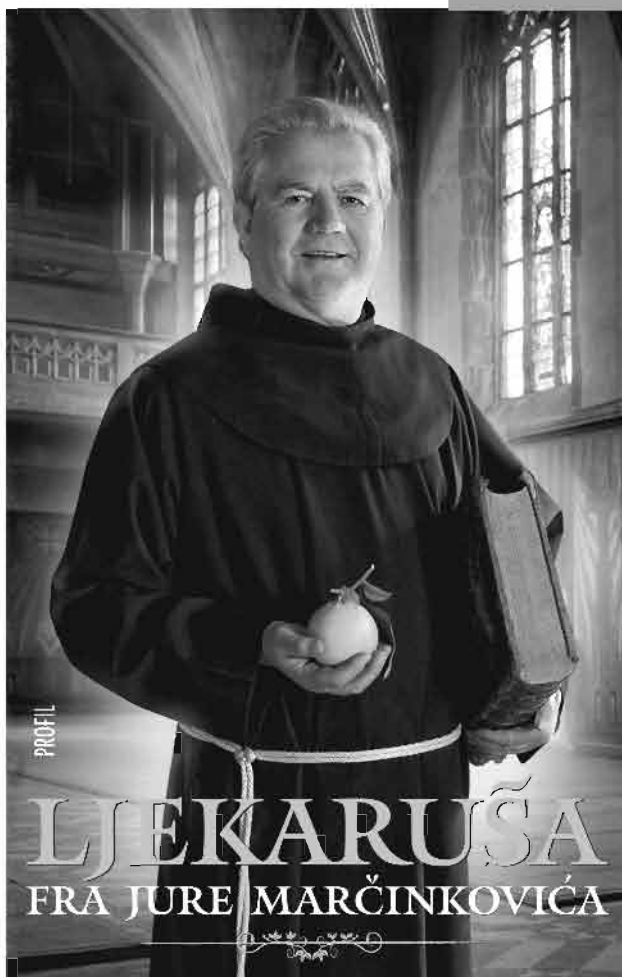

U njoj se na 512 stranica, u 14 cjelina, daje pučki prikaz 136 bolesti i stanja sa savjetima za ozdravljenje uz pomoć biljnih pripravaka, pravilne prehrane, svakodnevnog kretanja i molitve. Namijenjena je i zdravstvenom prosvjećivanju, jer joj je cilj ne samo pomoći liječenje oboljelih nego i očuvati i unaprijediti zdravlje zdravih ljudi. Autor ističe da njegova Ljekaruša ne želi i ne može nadomjestiti liječnika niti poljuljati povjerenje u njega, nego želi dopuniti liječničku terapiju iskušanim receptima i povećati bolesnikove izgleda za ozdravljenje. U proslavu je tekst sv. Bazilija o liječenju, ljekovitim biljkama i liječništvu gdje svetac oskudicu naziva *majkom zdravlja*. A u kazalu, uz imena bolesti, poremećaja i pripravaka, latinska su imena 246 preporučenih biljaka.

Istaknuto je, između ostaloga, da je « Ljekaruša » dostojanstvena kao i sami tekst. A fra Marijan Karaula, koji je govorio o bosanskim franjevcima kao zdravstvenim djelatnicima, zaključio je svoje izlaganje riječima: « Nameće se uvjerenje da se fra Juro Marčinković ne bavi slučajno medicinom. On je u sedamstoljetnoj nazočnosti franjevaca u BiH i njihovoj dugoj zdravstvenoj tradiciji samo jedan od onih koji je shvatio da biti svećenik i franjevac znači pomagati drugoga u bilo kojem obliku. »

Fra Juro Marčinković (1942.) franjevac Bosne Srebrene i hrvatski misionar u Victoriji na otoku Vancouveru u Kanadi diplomirani je teolog i magistar pravnih znanosti. Napisao je dvije knjige na njemačkom jeziku. Hrvatskoj javnosti poznat je kao autor Božje biljne ljekarne u izdanju Školske knjige, Zagreb, 2001.

Zagreb, 6. srpnja 2011.
Stipo Marčinković

Koje vrećice imaju najmanji utjecaj na klimu?

Još uvijek neobjavljeno istraživanje Agencije za okoliš vlade Velike Britanije, do kojeg je došao je pokazalo da su obične plastične vrećice napravljene od polietilena visoke gustoće (HDPE), obično korištene u prodavaonicama, u stvari 'zelenije' nego alternativne sa navodnim manjim utjecajem na okoliš. Vrećice napravljene od HDPE-a su po jednoj uporabi, 200 puta manje štetne po klimu od pamučnih cekera koje obično preporučuju pobornici zaštite okoliša i daju manje od jedne trećine emisije CO₂ u usporedbi s papirnim vrećicama.

Većina papirnih vrećica se koristi samo jednom, dok prema jednoj studiji, pamučni cekeer bude korišten 51 put prije bacanja, što ih čini, prema ovom izvještaju, gorim od jednokratnih plastičnih vrećica.

Kakve vrećice onda koristiti? Sve vrećice imaju utjecaj na okolinu.

Najbolje rješenje je koristiti pa-

mučni cekeer nekoliko stotina puta, tj. koristiti ga neprestano tijekom nekoliko godina. Ukoliko ne želite da nosite cekeer, sljedeća najbolja opcija, bolja od papirne, je plastična vrećica,

koja će nakon uporabe biti opet iskorištena za oblaganje kante za smeće.

Ipak, ukoliko vam zaista ne trebaju, ne primajte plastične vrećice.

Ekološke katastrofe

Većina ekoloških katastrofa povezana je s proizvodnjom ili prijevozom goriva za potrebe rastuće svjetske populacije. Čak i kad je nesreća poput nedavne u Japanu izazvana prirodnim pojavom poput potresa i njime uzrokovanog tsunamija, šire je područje ugroženo radijacijom iz nuklearnih elektrana.

Budući da "opasni" izvori energije kao što su nafta, plin i nuklearna reakcija zadovoljavaju većinu energetskih potreba, stradavanje okoliša, čini se neizbježnim sve dok se ne poveća udio energije pribavljene od sunca, vjetra i tekuće vode.

Uskoro će se navršiti četvrt stoljeća od eksplozije nuklearnog reaktora u ukrajinskom Černobilu. Tog 26. travnja 1986. neočekivani porast napona izazvao je puknuće u reaktoru, što je dovelo do snažne eksplozije i taljenja reaktorova štapina za gorivo. Grafit kojim je bio prekriven reaktor gorio je preko tjedan dana.

Iz elektrane su izbile goleme količine zračenja, uzrokujući neposrednu smrt 50 ljudi i trajno preseljenje još 350.000. Zračenje je pogodilo pet milijuna ljudi u Ukrajini i Bjelorusiji, a smatra se da je izazvalo četiri tisuće slučajeva raka štitnjače i rađanje brojne deformirane djece.

Srećom u nesreći, japanske su elektrane mnogo bolje osigurane od Černobila, koji je zbog mizernih sigurnosnih uvjeta bio tempirana bomba.

Nakon eksplozije na naftnom postrojenju British Petroleuma (BP) u Meksičkom zaljevu 21. travnja prošle godine, samo 80 km od obale Louisiane, morem se proširila naftna mrlja vidljiva i iz svemira, koja masovno ubija morske životinje do dubine od 1700 metara. Osim što je poginulo 11 radnika, brojni su ribari bar privremeno ostali bez posla

Istra

U ovom i u sljedećim brojevima našega Glasnika predstaviti ćemo vam poluotok Istru sa svim njegovim ljepotama. Kako bismo malo jasnije predočili sliku Istre i zainteresirali vas da je što prije posjetite, vratiti ćemo se u njezinu povijest, koja je i te kako daleka i bogata, a iza sebe je ostavila vidljive tragove kroz mnoštvo očuvanih arheoloških, kulturno-povijesnih spomenika različitih etničkih kultura i vremena. Kao vremeplovom, proputovanje kroz povijest Istre, započinje već od samih začetaka prapovijesti. Iz tog su razdoblja vidljivi utabani tragovi pradavnih stanara, velebnih dinosaurusu, na obalnom dijelu kod Bala, nedaleko Pule. Istra je najveći hrvatski poluotok, jedinstven i osobit, oko kojeg se Jadransko more duboko usjeklo u kopno, oplakujući njegovu razvedenu obalu s tisuću laguna i otočića, zaokružen sa sjeveroistoka planinskim vjencem Čićarije i Učke. Putniku namjerniku, spreman je ispričati svoju tisućljetnu povijest. Prvi poznati stanovnici Istre, bili su Histri – pripadnici ilirskog plemena, po kojima je Istra dobila ime. Navodno privučeni slatkom vodom, nastanjivali su krajeve od rijeke Timave do Učke, odnosno rijeke Raše. Jedan od prepoznatljivih značajki prapovijesnih Histra iz 11. st. pr. Kr. bio je običaj spaljivanja pokojnika i polaganje ostataka u keramičke žare. Od pamtvjeka, posebice zbog njezina strateškog značaja (izlaz srednje Europe na Mediteran), Istru

su nastojali pokoriti brojni osvajači koji su svoje tragove ostavljali, kako po cijelom europskom kontinentu, tako i po Istri. Može se reći da je sva europska povijest "prošetala" Istrom preplićući tri europske civilizacije: romansku, germansku i slavensku. Brojni narodi i kulture od Rimljana do danas ostavljali su svjedočanstva svojih kultura u graditeljstvu, zidnom slikarstvu i bogatoj crkvenoj arhitekturi. Iz svih razdoblja sačuvani su vrijedni spomenici crkvenog i svjetovnog graditeljstva. Istra se prostire na 2 820 četvornih kilometara, s nizom raznolikosti, od svoje unutrašnjosti s predivnim gradićima, kao izniklim na vrhovima bregova, plodnih polja, stjenovitih planina do obale koju zapljuskuje čisto more. Mnogobrojna zdanja svjedočanstvo su rimskog imperija, posebice u Puli i Poreču. Uslijedile su okupacije i kolonizacije Gota, Bizanta, starih Slavena, Avara, Slo-

venaca, Hrvata, Franaka, Akvilejaca. Stopedeset godišnja mletačka vladavina, utjecaj Habsburgovaca te austrijska vlast, ostavile su iza sebe znatnu kulturnu baštinu. Svjetski rat I. i II., uz fašističku talijansku te njemačku okupaciju, donijeli su Istri znatne štete i razaranja. Klima je ugodna mediteranska s blagim zimama i toplim ljetima. More je ugodno za kupanje od svibnja do konca rujna. Kvalitetni smještajni kapaciteti nude raznoliku turističku ponudu ljubiteljima slobodnog života u prirodi. Duž čitave obale stoje na raspolaganju brojni kampovi. Iz bogato kulturno-zabavne ponude svaki gost će moći odabrati ponešto za sebe, a brojni športsko-rekreacijski tereni i sadržaji zadovoljit će i one najizbirljivije. Dobra cestovna, pomorska i zračna povezanost s unutrašnjom Hrvatskom i Europom omogućuje brz i siguran dolazak na željeno odredište.

www.histrica.com/hr/istra/

Naši darovatelji

Za crkvu Kotor Varoš

1.	ANTO PETRIČEVIĆ	40 EUR
2.	MARKO MARČINKOVIĆ	50 EUR
3.	MATO MARČINKOVIĆ	50 EUR
4.	MIRA PEZEROSVIĆ	90 HRK
5.	MARKO PEZEROSVIĆ	50 EUR
6.	MANDA KOLUBARIĆ	100 KM
7.	FRANJO STIPIĆ	30 KM
8.	JOZO KLJAJIĆ	50 KM
9.	ANTO MARKOVIĆ	100 EUR
10.	ANTONIJA KOVAČ	50 EUR
11.	KATA KOVAČ	50 KM
12.	MARKO (Ike) MANDIĆ	50 EUR
13.	ILIJA I KATA PRANJKOVIĆ	200 EUR
14.	ANĐELKO GRGIĆ	200 HRK
15.	RANKO ZEBA	30 EUR
16.	ZORKA GLAVAŠ	60 KM
17.	STIPO JURIĆ	50 EUR
18.	IVAN(Ante) JOSIPOVIĆ	100 EUR
19.	VLADO I NEDILJKA ANUŠIĆ	50 EUR
20.	PERKA GRGIĆ	100 EUR
21.	ANTO MARIĆ	200 HRK
22.	JASMINKO (Ive)KAVEDŽIJA	100 EUR
23.	BARBARA KOZJAK	50 EUR
24.	STIPO JOSIPOVIĆ-Županov	100 EUR
25.	PETAR PRANJIĆ	1000 HRK
26.	MATO VIDOVIĆ	400 HRK
27.	MILE KUZEK	100 EUR
28.	IVAN ŠIMUNOVIĆ - Cvičko	500 EUR
29.	DRAGAN BATLJAN - Krlin	50 EUR
30.	MARKO ZORIĆ - Roda	100 EUR
31.	VINKO GRGIĆ	60 EUR
32.	TOMO PUŠKARIĆ - Ružin	100 EUR
33.	KATA PRANJIĆ	50 KM

Ručak za Sv. Leopolda

1.	JOZO KLJAJIĆ	20 EUR
2.	IVO ZEBA-RUS	20 KM
3.	RANKO TOPALOVIĆ	10 EUR
4.	MARKO ŠIMUNOVIĆ-CVIČKO	200 HRK

Za Misno vino

	IVKA BARIĆ	40 EUR
--	------------	--------

U Kruh Svetog Ante

1.	MARKO PRANJIĆ-LOLA	40 KM
2.	IVKA KLJAJIĆ	10 KM
3.	NN	10 EUR
4.	FRANJO STIPIĆ	20 KM
5.	MARA MARIĆ	20 KM
6.	JOSIP I LUCA MARKOVIĆ	20 KM
7.	MARIJA-MIMI	130 EUR
8.	MARIJA ZEBA	10 KM
9.	Sa gastro prezentacije	100 KM
10.	MANDA BARIŠIĆ	10 EUR
11.	PERKA MIŠKIĆ	10 KM
12.	JELENA ZEBA	20 EUR
13.	KATA PRANJIĆ	50 KM

Za Vječno svjetlo

1.	KATA KOVAČ	20 KM
----	------------	-------

Za groblje Čepak

1.	PETAR PRANJIĆ	200 HRK
2.	ANTO PETRIČEVIĆ	10 EUR

Za groblje Zabrdje

1.	JASMINKO KAVEDŽIJA	50 EUR
----	--------------------	--------

Za Glasnik Kotorvarošskog kraja

1.	IVKA KLJAJIĆ	10 KM
2.	LJUBAN JURANOVIĆ	50 EUR
3.	MANDA JOSIPOVIĆ	30 EUR

Poštovani čitatelji,
Slasticu za ovaj broj preporučila nam je gospođa Branka Juričević. Vjerujte, isproban i dobar kolač.

Rogač kolač

Potrebno:

4 cijela jaja,
6 žlica šećera,
120 ml toplog mlijeka,
5 žlica ulja
4 žlice brašna,
6 žlica mljevenog rogača,
1 prašak za pecivo,
1 vanilin šećer,
kora od limuna, po želji orasi i
groždice

U slast!

Postupak:

Razdvojiti bjelanjke od žumanjaka. Žumanjke umutiti i dodati šećer, ulje, mlijeko, brašno, rogač, prašak za pecivo, vanilin šećer i struganu koru od limuna ili naranče. Na kraju dodati snijeg od bjelanjaka, staviti u pleh obložen papirom za pečenje. U smjesu, po želji, dodati malo mljevenih oraha i malo grožđica.

Peći 30 minuta na 200°C, a pri kraju smanjiti na 120°.

Kad se ohladi preliti čokoladnom glazurom (100 gr čokolade s malo margarina istopiti i preliti).

ZANATE LI?

Dobro je znati i kada posoliti meso koje namjeravate peći. Za razliku od drugih pečenja, svinjsko solite tek na kraju pečenja kako ne bi bilo tvrdo i suho. Isto postupite i kod prženja.

Da pečeno meso bude ukusnije, na dno posude za pečenje stavite prepolovljenu glavicu luka i lovorov list.

Presoliti ste jelo? I za to ima pomoći. Ako je jelo preslano, dodajte malo smeđeg šećera, koji će smanjiti slanost, no neće ga učiniti slatkim. U umake možete dodati malo brašna ili kiselog vrhnja, dok će preslanu juhu spasiti svježa, narezana rajčica ili malo limunovog soka.

Ako pripremate divljač, meso nemojte prati u vodi. Operite ga mješavinom octa i vode. Ocat ublažava jak miris mesa divljači i dezinficira.

KORISNI SAVJETI

MIRIS LUKA

Da bi vam izčeznuo neprijatni miris crvenog luka ili češnjaka sa ruku, istrljajte ih talogom od crne kave. Nož kojim se sječe luk izgubiće neprijatni miris ako se odmah nakon uporabe zagrije iznad plamena.

SMRDLJIVE TENISICE

Tenisice znaju imati nugodan "miris" pogotovo poslije dužeg nošenja. Da bi ste smanjili njihov neugodan "miris" naspitate unutar sođu bikarbonu i ostavite da stoji dok ih slijedeći put ne obujete. (prije obuvanja dovoljno će biti izlupati ih.)

SIGURAN LIJEK PROTIV MUHA

Ako u ljetnim danima ne znate da se obranite od muha, pokušajte starim narodnim "lijekom". Stavite u vaz u na stolu nekoliko stručaka metvice čiji miris muhe ne podnose i bježe od njega.

REUMATIZAM . PROMJENA VREMENA!

Javljaju se reumatski bolovi .. Evo kako ublažiti bol. U pamučnu vrećicu (napravite sami) stavite KRUPNU sol, zatim zagrijte u pećnici (da bude mlako) i stavite na bolno mjesto. Ponavljajte nekoliko puta proces zagrijavanja čim se ohladi.

ČUVANJE KRUHA

U toplim ljetnim danima kruh ne treba uvijati u platneni salvet ili još gore, stavljati u plastičnu vrećicu što mnogi čine. Tako čuvan kruh vrlo brzo se upljesnivi. Najbolje je čuvati ga u metalnoj kutiji s rupicama na poklopcu.

KAD KUHATE KUPUS

Kada se kuha kupus, po cijelom stanu se širi neugodan miris. Da bi se to izbjeglo, prekrijte posudu u kojoj se kuha kupus čistom krpom natopljenom octom.

Plavuša telefonom zove Vodovod.
 - Voda mi curi u šahtu u mom dvorištu!
 - Curi li prije sata ili poslije sata?
 - Primijetila sam otprilike prije pola sata.

Radi plavuša u restoranu kao konobarica.

Zazvoni telefon: Htio bih za večeras naručiti stol za osam osoba.

A plavuša će na to: Opet vi! Već sam vam pet puta rekla da ne prodajemo namještaj!

Seoski učitelj pita prvašiće:

- Koja nas životinja ujutro budi?
 Reci nam, Ivice, koja tebe budi?
 - Kako kad! Nekad mama, nekad tata...

Katehistica je htjela provjeriti što su mališani zapamtili čitajući zajedno prve stranice Biblije.

- Ivane, zašto je Bog istjerao Adama i Evu iz raja? - upita jednog učenika.

- Adam i Eva su se penjali po zabranjenom drvetu i Eva je slomila granu i zato ih je Bog istjerao iz vrta.

Dode Igor u trafiku kod Marka.

- Daj mi bolan, Marko nove baterije za ovaj moj tranzistor.
 - A koliko vata?
 - Ma ne vata ništa, crk'o, ne radi...

Učenik priča svom nastavniku:

- Znače, ja ne bih da vas plašim, ali moj tata kaže da će netko dobiti batina ako ne donesem kući bolje ocjene.

Na natjecanje Crnogoraca u streljaštvu svratio i kralj Nikola, pa ga sudionici nagovorili da im demonstrira svoje vještine. Kralj pristane te im reče:

- Vidite li onu pticu na grani?
 Izvadi kuburu i opali. Promašio je i ptica odleti. Na to će kralj Nikola:
 - Videste li ono čudo, mrtva ptica a leti.

Fata se na pregledu kod liječnika zasramila svoje prekomjerne debljine:

- Doktore, sramota me kako izgledam. Stvarno sam se zapustila!

- Nemate razloga za brigu - reče liječnik. Čak štoviše, vi dosta dobro izgledate.

- Stvarno? - razveselila se Fata.

- Zaista - reče doktor - A sad otvorite usta i kažite: "Muuu".

Jedan od onih profesora matematike što vole reći: Samo Bog zna za 5, ja znam za 4, a vi, u najboljem slučaju, možete dobiti 3, odlučio iznenaditi klinge, pa im zadao neobičan zadatak, otprilike ovako:

- Zamislite da ste, s još 25 putnika, u autobusu, koji se kreće brzinom 60 km/h, pravac jugozapad, temperatura je +20°C, pored puta teče potok u kome je temperatura vode +14°C, vozaču autobusa nedostaju dva prednja zuba, i subota je... Koliko ja imam godina?

U razredu, naravno, muk, profa se slavadobitno smije... Mali Perica diže dva prsta, profa cinično - ajde..., a Perica će:

- Vi imate 44 godine!

- Bravo! Kako si pogodio?

- Pa jednostavno... kod nas u kvartu ima jedan Mika, on ima 22, i svi kažu da je polu-idiot.

■ ■ *Nema raja bez rodnoga kraja!*